

Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi Müzik Odası ve Görsel-İşitsel Koleksiyon

Bilkent University Library Music Room and Audio-Visual Collection

Özden Demircioğlu* ve Muharrem Yılmaz**

Öz

Bu makalede Bilkent Üniversitesi kütüphanesi Müzik Odası ve Görsel-İşitsel Koleksiyon'un gelişimi, görevleri, verdiği hizmetler ve geleceğe yönelik hedefleri anlatılmaktadır.

Anahtar sözcükler: *Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi Müzik Odası, Görsel-İşitsel koleksiyon, Üniversite kütüphaneleri, Kütüphane tanıtımı, Kütüphane hizmetleri.*

Abstract

This paper describes the development of the Music Room and Audio-Visual Collection of Bilkent University Library together with the aim, missions and future plans of the mentioned service.

Keywords: *Bilkent University Library Music Room, Audio-Visual Collection, University libraries, Library publicity, Library services.*

---

*Yarı zamanlı Kütüphaneci, Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi Görsel-İşitsel Koleksiyon 06800 Bilkent-Ankara (dozden@bilkent.edu.tr).

**Kütüphaneci, (mylmz2003@yahoo.com).

Giriş

Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi, üniversite ile aynı zamanda 1986 yılında bir merkez kütüphane (Merkez Kampus'ta) ve bir şube kütüphanesi ile (Doğu Kampus'ta) kurulmuştur.

Müzik Odası

Bilkent Üniversitesi, Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi'nde verilen eğitimi desteklemek amacıyla, ilk olarak 1989 yılında, Müzik Hazırlık Okulu içerisinde bir Müzik Okulu Kütüphanesi oluşturmuştur. Bu kütüphane Şubat 1992'de Bilkent Üniversitesi Merkez Kütüphane Binası'na taşınmış ve Müzik Odası olarak hizmet vermeye başlamıştır (P. Erdoğan, kişisel iletişim, 27 Temmuz 2004).

Klasik Batı Müziği ve Caz Müziğinden oluşan Müzik Odası'nın, Eylül 2004 itibariyle koleksiyonu 11,498 müzik notası, 2,445 müzik CD'si ve 2,071 kaseti içermektedir. Bunların yanı sıra 295 civarında, görme engelliler için piyano notası ve 1,215 plak koleksiyonu da vardır. Plaklar dışındaki materyaller Bilkent Üniversitesi mensuplarına, özel şartlar altında ödünç verilmektedir. Dış kullanıcılar, Müzik Odası materyallerini sadece Müzik Odası'nda kullanmaktadır.

Kullanıcıların Müzik Odası'nda yer alan 17 Müzik Dinleme Kabini ile, müzik kasetleri ve CD'lerini kütüphane içerisinde dinlemeleri sağlanmıştır. Aynı şekilde Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi hocaları tarafından rezerv olarak bırakılan CD ve kasetler, dışarıya çıkartılmadan öğrencilere dinletilebilmektedir.

Müzik Odası'nda, halen geliştirme aşamasında olan "Müzik Arşivi" çalışmaları sürdürülmektedir. Günlük gazeteler (*Cumhuriyet*, *Radikal*, *Hürriyet*, *Sabah* ve *Milliyet*) taranıp ilgili müzik haberleri kesilerek bir Müzik Arşivi oluşturulmaya çalışılmaktadır. Bu haberlerin içeriği de, Müzik Odası'nda yer alan materyallerin konusuyla aynıdır. Müzik Arşivi Veri tabanı çalışmaları tamamlandıktan sonra, en kısa zamanda kullanıcı hizmetine sunulacaktır.

Müzik Odası'nda bulunan materyallerin büyük bir çoğunluğu, Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi akademik personeli tarafından belirlenmektedir. Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi öğrencileri de materyal talebinde bulunmaktadır. Müzik materyalleri, kütüphanenin Sağlama Birimi tarafından

sipariş edilmekte ve koleksiyona kazandırılmaktadır. Tüm teknik ve diğer işlemler Müzik Odası personeline tamamlanmaktadır. Müzik materyallerinin siparişi için daha çok Blackwell's aracı firması ile işbirliğine gidilmektedir. Ayrıca çeşitli firma ve sağlayıcılarla da çalışılmaktadır.

Müzik Odası'nda yer alan tüm materyallerin kaydı BLISS veri tabanına aktarılmıştır. "Müzik" veri tabanı kullanılarak müzik materyallerinin kaydına ulaşılabilir. Tüm kayıtlara İnternet aracılığıyla da uzaktan erişim sağlanabilir. Bir üniversite kütüphanesi içerisinde, zengin bir müzik koleksiyonuna ve müzik ekipmanlarına sahip bir birimin olması kütüphaneyi daha cazip hale getirmektedir. Müzik Odası vasıtasıyla, Bilkent Üniversitesi mensuplarına eşsiz bir müzik kültürü sunulmaktadır. Ayrıca dış kullanıcıların da Müzik Odası'ndan yararlanabilmesi kütüphaneyi daha da kullanışlı bir hale getirmektedir.

Görsel-İşitsel Koleksiyon

Görsel-İşitsel Koleksiyon, 1999 yılının Aralık ayında, Bilkent Üniversitesi Merkez Kütüphanesi'nde hizmet vermeye başlamıştır (E. Ergin, kişisel iletişim, 25 Temmuz 2004). Görsel-İşitsel koleksiyon, video kaset, audio kaset, CD-ROM, DVD, disket, VCD, CD (kitap eki) ve mikroform formatında olan kaynaklara ve bu materyallerin kullanımı için gerekli araç ve gereçlere sahiptir. Koleksiyonun, bu kitap dışı materyaller ve araç/gereç aracılığıyla öğrencilere derslerinde yardımcı bir unsur oluşturma, göze ve kulağa hitap eden kaynaklarla edinilen bilgilerin pekiştirilmesini sağlama gibi bir amacı vardır. Ayrıca, Görsel - İşitsel Koleksiyon'da, çeşitli dillerde bulunan video kaset, DVD ve VCD'ler dil öğrenimini zevkli bir hale getirip öğrenciler için dersler daha da kolaylaştırıcı olmaktadır.

Görsel-İşitsel Koleksiyon'da bulunan materyaller, genelde Bilkent Üniversitesi akademik personeli tarafından belirlenmektedir. Akademik personellerin isteğiyle sipariş edilen materyaller, Sağlama Birimi tarafından kütüphaneye kazandırılıp, tüm teknik işlemleri ilgili birimlerce tamamlandıktan sonra, rafa kaldırılmaya hazır bir şekilde Görsel-İşitsel Koleksiyon'a gelmektedir.

Koleksiyonda 360 CD, 4,200 CD-ROM, 690 disket, 1,698 video kaset, 3,000 audio kaset, 285 VCD, 430 DVD, 110,00 mikrofiş, 18,000 mikrofilm bulunmaktadır.

Koleksiyonda Eylül 2004 itibariyle yer alan bu materyaller belli kurallar dahilinde ödünç alınabildiği gibi, birimde yer alan 4 adet tek kişilik karelerde, 2 adet çift kişilik video odalarında ve 20 kişilik toplu gösterim odasında kullanılabilir. Ayrıca mikroform formatındaki materyaller için 4 adet makine de bulunmaktadır. Bu makinelerin ikisi mikrofilm için, bir tanesi mikrofiş için ve ayrıca her iki materyalin ortak kullanılabildiği bir makine vardır. Bu makine aracılığı ile mikroform formatındaki materyallerin CD'ye aktarımı gerçekleştirilebilmektedir.

Türkiye'de sadece bir kaç üniversite kütüphanesinde bulunan, görme engelliler için "Braille Kaynaklar"a, Görsel-İşitsel Koleksiyon'da özel olarak yer verilmiştir. Birimde görme engelli kullanıcılar için özel olarak hazırlanmış bir oda ve "Braille Kaynaklar"ın dışında, kasetçalar, tarayıcı ve özel konuşma programı yüklü olan bilgisayar da bulunmaktadır. Aynı zamanda, görme engelli kullanıcılar için 60 önemli kitabın kasede okunmasıyla oluşan, yaklaşık 280 kasetlik bir audio kaset koleksiyonu da mevcuttur.

Görsel-İşitsel Koleksiyon'da yer alan kaynaklar, 2003 yılında yaklaşık 3,300 kişi tarafından ödünç alınırken, birimde yer alan araçlar aracılığıyla, birim içinde yaklaşık 3,500 kişi tarafından kullanılmıştır.

Görsel-İşitsel Koleksiyon'un bünyesinde, eğitim amaçlı materyallerin yanı sıra kullanıcıların boş zamanlarını değerlendirebilmeleri için güncel filmler de bulunmaktadır. Koleksiyon, bu özelliği ile kullanıcıların ilgisini çekmekte ve yoğun olarak kullanılmasını sağlamaktadır. Bu tür kaynakların kütüphanede yer alması, zihinlerde "kütüphane sadece kitaplardan oluşur" düşüncesini silmektedir.